

Pastorală Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române,

la prima Duminică a Postului Nașterii Domnului din anul 2015

**PRIVIND ÎNSEMNĂTATEA ANULUI OMAGIAL
AL MISIUNII PAROHIEI ȘI MĂNĂSTIRII AZI
ȘI A ANULUI COMEMORATIV AL SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR
ȘI AL MARILOR PĂSTORI DE SUFLETE DIN EPARHII**

**PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL,
PREACUCERNICULUI CLER
ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN CUPRINSUL PATRIARHIEI ROMÂNE,**

*Har, milă și pace de la Dumnezeu Tatăl,
Fiul și Sfântul Duh, iar de la noi părintești binecuvântări!*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți credincioși și credincioase,*

Anul 2015 a fost declarat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca *Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor*

păstori de suflete din eparhii. Tradiția sărbătoririi anilor omagiali și comemorativi dedicați unor sfinți, activități sau evenimente din viața Bisericii ne-a arătat că aceasta aduce mai multă conlucrare în activitatea pastorală și misionară a Bisericii, mai multă comuniune fraternală în eparhii și între eparhii, mai multă recunoștință față de înaintași și mai multă reînnoire spirituală în prezent.

Astăzi se simte tot mai mult nevoia unei lucrări pastoral-misionare unitare și intense pentru păstrarea identității creștine, atât prin promovarea cinstirii sfinților ca modele duhovnicești, cât și prin strădania de a spori în credință și fapte bune spre asemănarea cu Dumnezeu cel milostiv (cf. Luca 6, 36).

În acest sens, misiunea comunităților parohiale și monahale azi se bazează pe lumina Evangheliei lui Hristos prezentă în sufletele celor ce cred în El și îl iubesc pe El. Prin toate activitățile ei, Biserica propovăduiește Cuvântul mântuitor și sfințitor al lui Dumnezeu, care poate înmuia inima împietrită de păcat, pentru a deveni o inimă curată și milostivă.

Mântuitorul Iisus Hristos a afirmat vocația comunitară a Bisericii, zicând: „Unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20). Însă, dincolo de număr, contează mai ales credința și viața duhovnicească a celor ce se

adună în numele lui Hristos, deoarece prin ei se arată prezența și lucrarea Lui în comunitatea creștină.

În această privință și cartea *Faptele Apostolilor* ne descrie prima comunitate de creștini din Ierusalim, arătând că aceștia: „*stăruiau în învățătura apostolilor și în comuniune, în frângerea pâinii și în rugăciuni... și toți cei care credeau erau laolaltă și aveau toate de obște... Iar Domnul sporea zilnic obștea celor ce se mântuiau*” (Fapte 2, 41-47).

Iubiți frați și surori în Domnul,

Din perspectiva lucrării mântuitoare care se împlinește în Biserică, *parohia este comunitatea sau obștea credincioșilor păstoriți de un preot trimis de episcop ca să fie slujitor la o biserică anume. În fiecare parohie, prezența însăși a Sfântului Altar, la care slujește preotul, arată că acolo este prezent tainic Hristos și lucrarea Sa harică, împărtășind credincioșilor darurile Duhului Sfânt care se revarsă prin Sfânta Euharistie și prin lucrarea sfințitoare a Bisericii, adunând, astfel, oamenii în iubirea Prea-sfintei Treimi.*

Dacă misiunea parohiei va avea în centrul ei o viață liturgică și duhovnicească profundă, în comuniune cu Hristos și cu Sfinții Lui, și o acțiune

pastorală și socială ancorată în realitățile timpului în care trăim, Biserica va aduce multă pace, bucurie și speranță în sufletele oamenilor, chiar și în vreme de secularizare.

Biserica este *în* lume, dar nu *din* lume (cf. Ioan 18, 36). O Biserică aservită duhului lumii acestui veac își pierde vocația profetică de a împărtăși oamenilor lumina și iubirea lui Hristos, Mântuitorul lumii.

În acest sens, astăzi, misiunea clerului implică, în primul rând, *un efort continuu de a transmite lumina Evangheliei lui Hristos prin cuvinte, gesturi și acțiuni concrete, care să contribuie la întărirea comuniunii și întrajutorării în comunitatea eclesială locală, națională și universală, precum și la ameliorarea vieții sociale*. Predica trebuie să fie documentată biblic și patristic, caldă și mobilizatoare, iar activitățile social-filantropice trebuie să fie folositoare cu prioritate celor aflați în nevoi.

Aceasta înseamnă și **implicarea în acțiune a tuturor membrilor mireni sau laici ai comunității parohiale**, având vocația de a fi buni creștini misionari, deschiși și disponibili pentru lucrarea binelui comun. *Parohia și Biserica în general* au nevoie astăzi de laici bine pregătiți și angajați în diferite domenii de activitate: social, administrativ, cultural și altele.

Din nefericire, în prezent, **majoritatea populației din parohiile rurale este săracă, iar preoții noștri**

de la sate se confruntă cu multe probleme de ordin social și pastoral. *Criza economică, șomajul, dezvoltarea rurală insuficientă și emigrația spre țări mai dezvoltate au cauzat o criză majoră a satului românesc și mari dificultăți în misiunea pastorală a preoților din parohii.* În rândul slujitorilor noștri există multă bunăvoință de a ajuta pe cei săraci, dar puține mijloace de a realiza cele ce sunt urgent necesare. **În multe localități rurale s-au închis școlile din lipsă de copii, dar și dispensarele medicale din lipsă de medici, încât doar preotul a rămas ca intelectual să promoveze cultura și să ajute spiritual comunitatea.**

La oraș, însă, parohiile sunt mult mai diferite, fiind formate adesea din oameni veniți din provincii diferite ale țării, care simt nevoia ca parohia să fie pentru ei o mare familie spirituală, un sprijin moral și social. *Parohia de la oraș trebuie să fie sensibilă și la probleme noi, ca însingurarea celor bolnavi și bătrâni, delicvența juvenilă, tentația drogurilor în rândul tinerilor ș.a.*

În societatea de consum din zilele noastre, marcată tot mai mult de o mentalitate care orientează **copiii și tinerii** spre senzaționalul artificial și profitul material imediat, **este esențială cultivarea unei educații creștine bazată pe luminile Evangheliei iubirii lui Hristos, în pofida presiunilor la care statutul orei**

de Religie este supus adesea. Astfel, copiilor le sunt destinate o serie de *programe catehetice* menite să completeze și să diversifice elementele de educație religioasă dobândite în școală, cultivându-le dorința unei vieți curate, de respect reciproc și de iubire sinceră, de rugăciune și fapte bune, după cum se vede în programele catehetice: *Hristos împărtășit copiilor, Copilul învață iubirea lui Hristos, Alege Școala !*.

Preotul trebuie să conlucreze cu profesorul de religie, oferindu-i acestuia șansa de a fi un membru activ în programele parohiale. O atenție sporită trebuie acordată generației tinere, deoarece aceasta este expusă unor multiple influențe derutante, încât tinerii de azi nu mai pot discerne ușor calea care duce spre mântuire. *Aceștia trebuie încurajați să activeze în cadrul organizațiilor de tineret creștin-ortodoxe, care lucrează cu binecuvântarea Sfântului Sinod: A.S.C.O.R. (Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români) și L.T.C.O.R. (Liga Tinerilor Creștin-Ortodocși Români).* De asemenea, pentru copii și tineri trebuie organizate excursii, tabere, pelerinaje, concursuri, întruniri cultural-duhovnicești, dar și programe tematice privind problemele de azi ale familiei și ale comunității în care trăiesc, din țară sau din diaspora română.

* * *

În ceea ce privește *misiunea monahismului în viața Bisericii azi*, aceasta trebuie intensificată în societatea contemporană, profund marcată de fenomenul secularismului – consumist și al individualismului – indiferentist. În ultimii zece ani, din cauza migrației și a secularizării, s-a diminuat numărul persoanelor care doresc să devină monahi sau monahii. Totodată, duhul individualismului și al materialismului creează uneori dificultăți în menținerea comunității și armoniei în obște, dacă lipsește ascultarea duhovnicească și conlucrarea frățească. În acest sens, **statornicia și credincioșia sau stabilitatea și fidelitatea în mănăstire devin astăzi virtuți mai prețioase decât în vreme de entuziasm, deoarece aceste virtuți sunt semne ale maturității duhovnicești dobândite de viețuitorii din mănăstiri prin multă rugăciune, smerenie și răbdare, pocăindu-se constant pentru propriile păcate, fără a judeca pe alții.**

Deși unele mănăstiri sunt mai izolate de lume, *acestea sunt de mare folos vieții duhovnicești a tuturor creștinilor*. La sfintele slujbe din mănăstiri participă adesea și credincioșii din parohii, care află aici o atmosferă de duhovnicie și trăire mai intensă a valorilor Ortodoxiei și dobândesc mai multă întărire în credința lor. Tot aici, ei găsesc adesea duhovnici cu îndelungată experiență, la care se spovedesc, primind

după aceea Sfintele Taine și sporind astfel în viața creștină. Renumitele hramuri mănăstirești sunt momente de profundă comuniune bisericească dintre toți cei ce participă la ele, călugări și mireni. **Primirea cu bucurie a pelerinilor sau ospitalitatea a fost și este o lucrare misionară a mănăstirilor, care oferă pelerinilor atât hrană duhovnicească pentru suflet, cât și o masă caldă, după Sfânta Liturghie.** *Astăzi, parohia și mănăstirea sunt chemate să conlucreze pentru binele Bisericii, pentru apărarea credinței ortodoxe și promovarea vieții creștine în iubire de Dumnezeu și de semenii.*

De asemenea, **mănăstirile românești au și un important rol cultural și educațional în mijlocul credincioșilor.** Mănăstirile mari au fost în țara noastră primele comunități creștine care au înființat *biblioteci, precum și școli de teologie sau de cultură creștină*, unde se copiau manuscrise, se tipăreau cărți, monahii fiind mari apărători ai dreptei credințe și promotori ai culturii creștine. În aceste mănăstiri *se păstrează multe valori patrimoniale: icoane, manuscrise, obiecte de cult din metale prețioase, cărți vechi, documente istorice, prezentate cu bucurie pelerinilor de către monahi și monahii.* După modelul acestor biblioteci monahale s-au înființat apoi și biblioteci parohiale, mai ales în parohiile urbane.

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

În tradiția apostolică și patristică a Bisericii întâlnim multe chipuri luminoase de *păstori duhovnicești care și-au dăruit întreaga viață misiunii Bisericii*. Unul dintre aceștia este **Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur (347 – † 407)**, Arhiepiscopul Constantinopolului, cel mai mare predicator al Bisericii Ortodoxe. Sfântul Ioan Gură de Aur a slujit ca diacon, preot și episcop. *El a apărat și promovat sfințenia și demnitatea familiei, virtuțile vieții monahale și lucrarea filantropică a Bisericii în societate*. A fost nu doar un mare tâlcuitor al Sfintei Scripturi, ci și *un mare păstor de suflete, dascăl al rugăciunii, al pocăinței și al înnoirii vieții duhovnicești*.

De aceea, el a fost un mare luminător și pentru **mulți păstori de suflete (ierarhi, preoți și monahi) ai poporului român, înzestrați cu multă înțelepciune și bogați în fapte bune, care au mărturisit credința în vremuri grele, au construit biserici și mănăstiri, au crescut duhovnicește generații de credincioși în iubirea lui Hristos și în iubirea de Biserică și Neam**. Toți aceștia ne cheamă astăzi să urmăm lumina iubirii lor jertfelnice pentru Hristos și pentru Biserica Sa, sprijinind și noi activitatea misionară a Bisericii, îngrijindu-ne de creșterea noastră duhovnicească personală și a comunității bisericesti, culti-

vată prin ascultarea Sfintei Evanghelii, prin pocăință, prin primirea Sfintelor Taine, prin milostenie și ajutorarea celor aflați în nevoi și în necazuri.

Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii a prilejuit în eparhiile din țară și străinătate, în parohii și mănăstiri, în centrele culturale și școlile teologice din cuprinsul Bisericii Ortodoxe Române, o intensă lucrare a ierarhilor, preoților și monahilor, a duhovnicilor, a profesorilor de teologie și a credincioșilor mireni, care, prin slujirea lor, contribuie la susținerea, întărirea și înnoirea vieții și a misiunii parohiei și mănăstirii azi.

Dreptmăritori creștini,

Cu ajutorul lui Dumnezeu, **ne aflăm la începutul Postului Nașterii Domnului, numit și Postul Crăciunului.** *Acesta este un post de pregătire și curățire duhovnicească, pentru a deveni „biserică sfințită” în sufletele și în trupurile noastre, ca să primim în noi, în „peștera trupului nostru” și în „ieslea sufletului nostru”, pe Mântuitorul Iisus Hristos, Care vine în lume și Se face Om, pentru ca pe noi oamenii pământenii să ne ridice la viața duhovnicească și la bucuria cerească veșnică.*

Fiecare perioadă de post este un timp de pocăință și de înnoire duhovnicească, **dar Postul Crăciunului este, mai ales, o școală a milosteniei**, în care învățăm să răspundem cu dărnicie milostivirii și bunătății nesfârșite a lui Dumnezeu pentru noi, arătată prin întruparea Fiului Său veșnic, Iisus Hristos, Mântuitorul lumii. Așadar, mai ales în această vreme a Postului Crăciunului, înțelegem că, pe lângă sfințirea noastră duhovnicească, trebuie să fim și milostivi, dăruind, după posibilități, celor aflați în nevoi daruri materiale sau măcar un cuvânt bun, o mână de ajutor sau o încurajare adresată unui om sărac, singur și deznădăjduit, întristat sau îndoliat.

Citind cu luare aminte cuvântările Sfântului Ierarh Ioan Gură de Aur despre **virtutea milosteniei**, vedem că el a căutat și a folosit multe argumente pentru a-i convinge pe ascultători să practice mântuitoarea virtute a milosteniei: „Când facem milostenie, spune Sfântul Ierarh, să nu ne uităm numai la săracul care primește milostenia noastră, ci să ne gândim și la cine este Cel Ce primește darul pe care-l dăm noi săracului și a făgăduit răsplată pentru ceea ce dăm”¹, adică să ne gândim la Hristos. Evanghelia din duminica aceasta, care prezintă *Pilda samarineanului milostiv*, nu este doar o istorioară frumoasă, ci ea este pentru noi toți un program, un îndemn la fapte

1. Sf. Ioan Gură de Aur, *Omilia la Facere*, omilia XXXIV, III, în col. PSB, vol. 22, EIBMBOR, București, 1989, p. 9.

bune, iar dacă lucrăm cu iubire și bucurie pentru mântuirea altora, lucrăm și pentru propria noastră mântuire, deoarece harul iubirii milostive a lui Hristos unește duhovnicește pe omul care ajută cu omul care este ajutat.

De aceea, și în anul acesta, **vă îndemnăm să organizați la parohii, mănăstiri, protopopiate și la centrele eparhiale colecte de bani, alimente, haine și medicamente pentru a fi distribuite tuturor celor aflați în suferință și în sărăcie, bătrâni, copii orfani, familii defavorizate cu mulți copii, persoane singure și fără ajutor**, astfel încât *„prisosița voastră să împlinească lipsa acelora”* (II Corinteni 8, 14).

Folosiți acest prilej pentru a cunoaște mai bine pe ceilalți membri ai parohiei din care faceți parte, mai ales pe cei aflați în dificultăți materiale, și fiecare să-i ajute după posibilități, *devenind astfel pentru cei aflați în nevoi mâinile iubirii milostive a Mântuitorului Iisus Hristos, spre bucuria lor și a celor care-i ajută.*

Ne rugăm Preamilostivului Dumnezeu, Părintele luminilor, de la Care vine *„toată darea cea bună și tot darul desăvârșit”* (Iacob 1, 17), să vă răsplătească dărnicia arătată prin colecta din toamna anului trecut (2014) și să vă binecuvinteze pe toți cu iubirea, mila și bunătatea Sa dumnezeiască, spre a arăta și de

această dată, în vremea Postului Crăciunului, multă rugăciune și grijă pentru cei bolnavi, precum și milostenie față de toți cei neajutorați, având încredințarea, după cum ne învață Sfântul Apostol Pavel, că: „*Slujirea acestui dar nu numai că împlinește lipsurile sfinților, ci prisosește prin multe mulțumiri în fața lui Dumnezeu*” (II Corinteni 9, 12).

Vă îmbrățișăm cu părintească dragoste și ne rugăm ca „*Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi, cu toți!*” (II Corinteni 13, 13). Amin!

PREȘEDINTELE SFÂNTULUI SINOD
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE,

† D A N I E L

Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei
și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

† **Teofan**

Arhiepiscopul Iașilor
și Mitropolitul Moldovei
și Bucovinei

† **Laurențiu**

Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului

† **Andrei**

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului
și Clujului și Mitropolitul Clujului,
Maramureșului și Sălajului

† **Irineu**

Arhiepiscopul Craiovei
și Mitropolitul Olteniei

† **Ioan**

Arhiepiscopul Timișoarei
și Mitropolitul Banatului

† **Petru**

Arhiepiscopul Chișinăului,
Mitropolitul Basarabiei
și Exarhul Plaiurilor

† **Iosif**

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Europei Occidentale
și Mitropolitul Ortodox Român al
Europei Occidentale și Meridionale

† **Nifon**

Mitropolit onorific,
Arhiepiscopul Târgoviștei și Exarh Patriarhal

† **Pimen**

Arhiepiscopul Sucevei și Rădăuților

† **Varsanufie**

Arhiepiscopul Râmnicului

† **Calinic**

Arhiepiscopul Argeșului
și Muscelului

† **Casian**

Arhiepiscopul Dunării de Jos

† **Nicolae**

Arhiepiscopul Ortodox Român
al celor două Americi

† **Corneliu**

Episcopul Hușilor

† **Sofronie**

Episcopul Ortodox Român
al Oradiei

† **Vincentiu**

Episcopul Sloboziei și Călărașilor

† **Galaction**

Episcopul Alexandriei
și Teleormanului

† **Sebastian**

Episcopul Slatinei și Romanaților

† **Serafim**

Arhiepiscopul Ortodox Român
al Germaniei, Austriei
și Luxemburgului și
Mitropolitul Ortodox Român
al Germaniei, Europei Centrale
și de Nord

† **Teodosie**

Arhiepiscopul Tomisului

† **Irineu**

Arhiepiscopul Alba Iuliei

† **Ioachim**

Arhiepiscopul Romanului
și Bacăului

† **Ciprian**

Arhiepiscopul Buzăului și Vrancei

† **Timotei**

Arhiepiscopul Aradului

† **Justinian**

Arhiepiscop onorific,
Episcopul Ortodox Român
al Maramureșului și Sătmarului

† **Lucian**

Episcopul Caransebeșului

† **Nicodim**

Episcopul Severinului și Strehaiei

† **Andrei**

Episcopul Covasnei și Harghitei

† **Ambrozie**

Episcopul Giurgului

† **Visarion**

Episcopul Tulcii

† **Petroniu**
Episcopul Sălajului

† **Daniil**
Episcop-loctiitor (administrator)
al Episcopiei Daciei Felix (Serbia)

† **Siluan**
Episcopul Ortodox Român al Italiei

† **Macarie**
Episcopul Ortodox Român
al Europei de Nord

† **Varlaam Ploieșteanul**
Episcop-vicar patriarhal

† **Timotei Prahoveanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Bucureștilor

† **Ilarion Făgărașeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Sibiului

† **Paisie Lugojeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Timișoarei

† **Marc Nemțeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române
a Europei Occidentale

† **Emilian Lovișteanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Râmnicului

† **Iustin Sigheteanul**
Arhiereu-vicar al
Episcopiei Ortodoxe Române
a Maramureșului și Sătmarului

† **Gurie**
Episcopul Devei și Hunedoarei

† **Siluan**
Episcopul Ortodox Român
al Ungariei

† **Timotei**
Episcopul Ortodox Român
al Spaniei și Portugaliei

† **Mihail**
Episcopul Ortodox Român
al Australiei și Noii Zeelande

† **Ieronim Sinaitul**
Episcop-vicar patriarhal

† **Calinic Botoșăneanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Iașilor

† **Vasile Someșeanul**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Vadului,
Feleacului și Clujului

† **Antonie de Orhei**
Episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Chișinăului

† **Sofian Brașoveanul**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române a Germaniei,
Austriei și Luxemburgului

† **Ioan Casian de Vicina**
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei
Ortodoxe Române
a celor două Americi

† **Ignatie Mureșeanul**
Arhiereu-vicar
al Episcopiei Ortodoxe Române
a Spaniei și Portugaliei

